

9 september

Marinus van den Berg

Kwetsbare ouderdom

14 oktober

Ralf Bodelier

Waarom we optimistisch
mogen zijn

11 november

Ad Vermeulen

Het gaat hard op
de Noordpool

9 december

Ad de Keyzer

Het Weihnachts-
oratorium
van Johann
Sebastian Bach

de boom strekt zijn
armen, handen naar het licht
met de wind zijn bladmuziek
speelt met de wind zijn bladmuziek
en lovert ons naar stilte

PROGRAMMA

LEVENSKUNST

9 september

Marinus van den Berg

Kwetsbare ouderdom

Marinus van den Berg is bij velen bekend om zijn boeken over wat hij zelf noemt *kwetsbare ouderdom*. Hij is zijn hele werkzame leven pastor en geestelijk verzorger geweest in verpleeghuizen en is sinds 2008 betrokken bij het regionaal palliatief centrum Cadenza in Rotterdam. De rode draad in zijn werk is: omgaan met de dood moet je niet wegstoppen. De dood hoort bij het leven. Door met elkaar te praten kun je leren op een menselijke manier om te gaan met afscheid en de dood.

Daarover zegt hij: *“Er is veel verdriet, veel pijn en veel verwarring onder de mensen als gevolg van ervaringen die met sterven te maken hebben. Op de avonden die ik verzorg, mag dat benoemd worden. Ik hoor vaak terug dat eindelijk alles een keer gezegd mag worden over die pijn en dat verdriet.”*

Kwetsbare ouderdom: wat betekent het voor ons en wat doet het met ons? Daarover zal Marinus van den Berg ons onderhouden.

14 oktober

Ralf Bodelier

Waarom we optimistisch mogen zijn

Journalist en filosoof Ralf Bodelier gaat met u in gesprek over de bemoedigende vooruitgang die we wereldwijd boeken en die we maar amper terugzien in de media. Waarom zijn we vaak zo pessimistisch en hoe kunnen we dat veranderen?

Wie dagelijks de krant leest, zal het niet geloven. Hoewel de problemen immens zijn - honger, klimaat, biodiversiteit - wordt onze wereld met de dag beter. Wereldwijd worden we gezonder, ouder, slimmer, aardiger en toleranter. Er is veel minder armoede en oorlog. We lijden minder pijn en we worden minder vaak bestolen, beroofd of erger. Aldus harde cijfers van de Verenigde Naties.

Dr. Ralf Bodelier (1961) studeerde geschiedenis en theologie. Hij promoveerde als filosoof en werkt als journalist en onderzoeker veelvuldig in Afrika en het Midden-Oosten. Hij publiceerde tien boeken over uiteenlopende onderwerpen met daarin één rode lijn: hoe mensen overal ter wereld bezig zijn hun leven te verbeteren.

11 november

Ad Vermeulen

Het gaat hard op de Noordpool

Klimaatverandering is van alle tijden! Toch gaan er in een ongewoon tempo een aantal zaken goed mis. Het dringt heel langzaam tot de mensheid door, dat we niet als goede rentmeesters met onze aarde omgaan. De ijskappen van de Noord- en Zuidpool smelten in een razend tempo. De temperatuur stijgt wereldwijd met alle gevolgen van dien. Wat nu?

Ad Vermeulen, fotograaf, grafisch vormgever en docent Beeldende Vorming maakte in de laatste tien jaar vier avontuurlijke zeereizen naar de Zuidpool en Noordpool. Hij legde een voor velen onbekende en wondere - nog witte - wereld op zijn camera vast. Hij zal ons die wereld tijdens de Levenskunstavond laten zien en van commentaar voorzien.

Zijn fotoreportages zijn een getuigenis van de pracht van de Polen, maar ook van gevolgen van het menselijk ingrijpen. Heeft de natuur nog de veerkracht om zich te herstellen ...?

9 december

Ad de Keyzer

Het Weihnachtsoratorium van Johann Sebastian Bach

Bach componeerde zijn Weihnachtsoratorium voor de Lutherse liturgievieringen in Leipzig rond de jaarwisseling van 1734-1735. Het werk bestaat uit zes delen die wij als één geheel mogen beschouwen. Wat hun vorm betreft lijken ze erg veel op de Matthäus- en de Johannespassion: de tekst uit het evangelie wordt overwogen in recitatieven, aria's en koralen.

In de wijze waarop Bach met deze teksten uit de Schrift omgaat, laat hij horen en zien, hoe het Woord van God ook aan hem geschiedt. De bewogenheid van Bach kan ook ons vandaag de dag tot een bron van inspiratie zijn!

Laat u deze avond meevoeren door dit bijzondere werk. Ad de Keyzer voorziet ons van een uitvoerige toelichting. Ad de Keyzer is wetenschappelijk medewerker aan het Titus Brandsma Instituut te Nijmegen op het gebied van liturgische spiritualiteit.

U bent van harte welkom!

Levenskunst Zuiderhout zet zich in voor spirituele ontwikkeling en bewustwording. Cultureel geïnteresseerden, woonachtig in Park Zuiderhout en daarbuiten, kunnen zo'n negen keer per jaar een bijeenkomst op maandagavond bijwonen. U bent van harte welkom!

Aanvang

19.30 uur in De Bieënkorf van Park Zuiderhout.

Kosten

Om uit de kosten te komen, vragen we een bijdrage van € 5,- van iedere bezoeker.

Daghap

Voorafgaand aan iedere lezing kunt u vanaf 18.00 uur een hapje eten in het Grand Café van Park Zuiderhout. Zo maakt u van uw avond Levenskunst een compleet avondje uit. De daghap bestaat uit een amuse gevolgd door een hoofdgerecht, afgestemd op het thema van de avond. Voorafgaand aan de voorstelling serveren we koffie. De kosten zijn € 12,50 inclusief drankje. U kunt tot uiterlijk donderdag voorafgaand aan de lezing reserveren voor de daghap bij het serviceteam: serviceteam@parkzuiderhout.nl of (076) 578 40 00. Als u komt eten, heeft u de mogelijkheid om alvast uw plaats in de zaal te reserveren.

Meer informatie

We houden u graag op de hoogte met de speciale nieuwsbrief van Levenskunst Zuiderhout. U kunt zich hiervoor aanmelden op onze website. Uiteraard kunt u ook navraag doen bij het serviceteam of een mail sturen naar levenskunst@parkzuiderhout.nl.

Graag tot ziens bij Levenskunst Zuiderhout!

Park Zuiderhout

Arnold Janssenlaan 46
4847 DK Teteringen

T (076) 578 40 00

E levenskunst@parkzuiderhout.nl

www.parkzuiderhout.nl